

TISKOVNO POROČILO

Komisija DZ o slovenski šoli v Italiji

Člani Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki jo vodi predsednik Miro Petek, so 8. decembra po razpravi, v katero so se vključili tudi posamezno, enoglasno potrdili sprejem sklepov o slovenskem šolstvu v Italiji: poziv Vladi RS da še naprej opozarja Italijo na dosledno spoštovanje meddržavnih in mednarodnih dokumentov o posebnem statusu slovenske manjšine in njenih inštitucij, podpora prizadevanjem za oblikovanje posebnega zakona, ki bo dodatno jamčil avtonomijo šolstva, podpora delovanju Urada za Slovence in Ministrstva za šolstvo in šport pri stalnem opozarjanju na deželni in zvezni ravni o problematiki slovenskega šolstva v FJK.

Poleg ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjana Žekša, predstavnika Ministrstva za šolstvo in šport, pedagoške svetovalke za šole s slovenskim jezikom Andreje Duhovnik Antonij, so bili vabljeni še oba slovenska svetovalca v Deželnem svetu FJK Igor Gabrovec in Igor Kocjančič, SSO in SKGZ ter ravnateljki višjih srednjih šol s Tržaškega in Goriškega. Te je na seji zastopala Andreja Duhovnik Antonij.

V razpravi je bil minister Žekš sicer mnenja, da sama manjšina ne ve, kaj bi na področju šolstva rada, vendar je poudaril, da je ključna avtonomija slovenske šole ob kompromisih, ki bodo potrebni zaradi nastajajočih sprememb. Pomembno se mu zdi dopolnilno izobraževanje, ki ga opravljajo šole vzporedne manjšinske ustanove. Rado Gruden je kot predstavnik Ministrstva za šole in šport poudaril, da slovensko ministrstvo bdi nad sprotno situacijo slovenskih šol v Italiji, ki so zajamčene z mednarodnimi sporazumi, tesno sodeluje s svetovalko Duhovnik Antonijevo in torej dobro pozna zamejsko šolsko problematiko na Tržaškem in Goriškem ter dvojezične šole v Benečiji. Zavedajo se nevarnosti, ki bi lahko pretile slovenski šoli pod pretvezo racionalizacije. Manjšina naj bo enakopraven sogovornik italijanskim državnim organom, nobenih sprememb brez njenega soglasja, ohranjena naj bo raznolika ponudba šolskih smeri (trenutno jih je 17), parametri za slovensko šolo naj se pozitivno razlikujejo od tistih, ki veljajo za večinsko šolstvo. Višja pedagoška svetovalka Andreja Duhovnik je v svojem izčrpnem in stvarnem posegu opozorila na nezadostnost sedanje formulacije 13. člena zaščitnega zakona za avtonomijo slovenske šole, na dejstvo, da za združevanje ravnateljstev ni kriva nova italijanska zakonodaja, pač pa dejansko pomanjkanje ljudi za ravnateljska mesta. Ugotovila je, da šole nastopajo vsaka zase (tudi na škodo druge), da bi napolnile svoje razrede, ko je čas vpisov, potreben pa bi bil skupni nastop, skupna enotna strategija. Predstavnik SKGZ Livio Semolič se je strinjal, da manjšina nima enotnega pogleda na svojo šolo in dvomi, da bo do poenotenja prišlo, saj je diskriminant več. Npr. ena stran skrbi za kvaliteto šole, drugi pa je le do tega, da ostane število šol po vaseh nedotaknjeno, kar postaja, po njegovem mnenju, tudi že pedagoško vprašanje. Potrdil je priprave na novi zakon o slovenski šoli, ki je sicer v obdelavi, a ni možnosti, da bi bil v kratkem sprejet. Jelka Cvelbar, ki je posegla za SSO, se je strinjala s potrebo po avtonomiji šole in po skupnem razvojnem načrtu zanjo. Z zadovoljstvom je v gradivu za sejo prebrala točno opredelitev, da so v Italiji šole s slovenskim učnim jezikom in da je edina dvojezična šola v Benečiji. Replicirala je, da tudi tisti, ki se ne

SEDEŽ/SEDE:

Ul./Via Donizetti, 3
34133 TRST – TRIESTE
tel. 040-3481586 fax 040-762393
e-mail: odbor@ssorg.eu

Drevored/Viale XX Settembre,85
34170 GORICA – GORIZIA
tel. 0481-536455 fax 040-536984
e-mail: gorica@ssorg.eu

Ul./Via Borgo S. Domenico, 78
33043 ČEDAD – CIVIDALE
Tel. 0432-700896 fax 0432-701455
e-mail: videm@ssorg.eu

nameravajo zlahka odreči šolam, ki so zajamčene Slovincem v Italiji z mednarodnimi sporazumi, ne delajo tega le zaradi folklore, pač pa si prizadevajo za kvalitetno in sodobno slovensko šolo. Vsekakor pa mnoge majhne šole, celo enorazrednice, postavljajo na laž dvome o pedagoški ustreznosti malih šol in dokazujejo danes svojo veliko vitalnost ter postajajo mnogim vabljive. Nadgradnjo šole s slovenskim učnim jezikom v dvojezičnost odločno odklanja. Šola s slovenskim učnim jezikom na dvojezičnem področju nikakor ni le stvar jezika, pač pa gre za ustanovo narodne (ne le jezikovne) manjšine, in ostaja zanimiva tudi za druge, samo če zna ohraniti svojo slovensko značilnost. Dvojezičnost je pozitivna v krajih, kjer je slovenščina zamrla in se sedaj ponovno obuja, negativna pa tam, kjer slovensko okolje uvaja dvojezičnost enosmerno in širokogrudno, da bi se ne zamerilo pripadnikom večine. Že samo dejstvo, da je samo ena italijanska šola v Trstu uvedla pouk slovenščine, potrjuje ta trend, je zaključila svoje razmišljanje predstavnica SSO Jelka Cvelbar.

Upravičeno odsotni Igor Gabrovec je poslal na Komisijo svoj pisni prispevek, v katerem med drugim meni, da je vsak udarec slovenski šoli neposreden atentat na narodni obstoj slovenske narodne skupnosti, zato poudarja potrebo po nedotakljivosti že obstoječe mreže šol, slovenska šola z dvojezično šolo v Špetru naj bo izvzeta iz vseh krčenj, seznam slovenskega učnega osebja naj bo ločen od italijanskega, razredi naj se oblikujejo po starih kriterijih izpred novega zakona, to naj velja tudi za določanje neučnega osebja. Drugi svetovalec iz Furlanije-Julijske krajine Igor Kocijančič pa je menil, da smo v manjšini glede nekaterih vprašanj o šolstvu že poenoteni. Veliko pričakuje od novega zakona za slovensko šolo. V zadnjem času se razpravlja tudi o možnosti, da bi šola prišla pod deželno upravo, s čimer se on ne strinja. Značilnost italijanskega šolskega sistema je tekmovalnost med šolami, ki se odraža tudi znotraj sistema slovenske šole v Italiji. Če bi prišlo do dogovora ravnateljev pred vpisnim obdobjem, bi se po njegovem mnenju lahko izognili marsikateri težavi pri razporeditvi dijakov po šolah.

Trst, 10. decembra 2010

SEDEŽ/SEDE:

Ul./Via Donizetti, 3
34133 TRST – TRIESTE
tel. 040-3481586 fax 040-762393
e-mail: odbor@ssorg.eu

Drevored/Viale XX Settembre,85
34170 GORICA – GORIZIA
tel. 0481-536455 fax 040-536984
e-mail: gorica@ssorg.eu

Ul./Via Borgo S. Domenico, 78
33043 ČEDAD – CIVIDALE
Tel. 0432-700896 fax 0432-701455
e-mail: videm@ssorg.eu